

11.09.2014
Tutku Yurdakul
Bağımsız Denetçi, YMM

TORBA YASA ÖZET MADDELER

- Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin (**TEDAŞ**) elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklarından vadesi 30 Nisan 2014 itibarıyla geldiği halde ödenmemiş olanların asıllarının tamamı ile bu alacaklara ilişkin fer'iler yerine, kanunun yayınlandığı tarihe kadar bu alacakların asılları Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak. Hesaplanan bu tutarın ödenmesi için kanunun yayınlandığı tarihi izleyen 2. ayın sonuna kadar başvurulması ve ilk taksitinin yine aynı tarihi izleyen 3. aydan başlamak üzere kanunda öngörülen şekilde ödenmesi şartıyla fer'ilerin tamamının tahsilinden vazgeçilecek.

- **Engelliler** Hakkında Kanunun'daki düzenlemeyle, 19 Şubat 2014 tarihini takip eden altı aylık süreden sonra üretilen sürücü koltuğu hariç 9 veya daha fazla oturma yeri olan araçlardan erişilebilir olmayanlara şehir içi ve şehirler arası yolcu taşıma hizmeti için izin veya ruhsat verilemeyeceği hükmü, yürürlükten kaldırılıyor.

- Orman Kanunu gereğince izinli saha üzerinde kurulan **liman izinlerine** konu tesislerin üzerinde kurulan tesisin işletmeciliğinin üçüncü kişi veya kuruluşlara kiraya verilmesi halinde, kiracıların yapacakları kiraya verme işlemi de dahil olmak üzere, kiraya verenden kira bedeli üzerinden, kiracı olan işleticiden ise yüzde 2 hasılat payı tahsil edilecek.

- **Yeraltı** işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmayacak. Buna göre, yeraltı işlerinde bir gün dahi çalışanlar kıdem tazminatından yararlanabilecek. Zorunlu ve olağanüstü çalışılması gereken durumlar dışında, yeraltı maden işlerinde çalışanlara fazla çalışma yaptırılmayacak. İşverenler, alt işverene iş vermeleri halinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini, işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlü olacak. Linyit ve taşkömürü çıkarılan işyerlerinde, yer altında çalışan işçilere ödenecek ücret asgari ücretin iki katından az olamayacak.

- İşveren; çalışanları arasından **iş güvenliği uzmanı**, iş yeri hekimi ile 10 ve daha fazla çalışanı bulunan ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirecek. Öğrenci statüsünde olan çırak ve stajyerler, çalışan sayısının toplamına dahil edilmeyecek. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında alınması gereken sağlık raporları iş yeri hekiminden alınacak. 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için, kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden alınabilecek.

- **Anonim şirketlerde** yönetim kurulu tarafından yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları ticaret siciline tescil ve ilan edilecek. Bu kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı **yönetim kurulu müteselsilen sorumlu** olacak. Şirkete hizmet akdiyle bağlı olanların sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanması konusu, limited şirketlere de uygulanabilecek.

- Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 14 Şubat 2014 tarihine kadar yapılması gereken

sermaye artırımlarını yapmayan şirketler, asgari sermaye şartını düzenleme yürürlüğe girdikten itibaren 3 ay içinde yerine getirirse haklarında fesih işlemi uygulanmayacak.

- **İhracatçı Birlikleri**'nin görev kapsamı genişletiliyor. Buna göre İhracatçı Birlikleri; TIR karneleri, ATA, A.TR ve EUR'I dolaşım belgeleri, menşe şahadetnameleri ve EAN -UCC çizgi kod işlemleri, mal ve hizmetlerin uluslararası ticaretindeki beyanname, vesika ve benzeri belgeleri düzenleyip onaylayabilecek.

-**Vergi asıllarının** tamamı, cezaların tamamı yeniden yapılandırma kapsamında tahsil edilecek.

Kanuna göre, tahsilinden vazgeçilecek alacaklar şöyle:

- 30 Nisan 2014 tarihinden önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları.

- 2014 yılına ilişkin olarak 30 Nisan 2014 tarihinden önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamlarından; 30 Nisan 2014 tarihinden önce yapılan tespitlere ilişkin olarak vergi aslına bağlı olmayan vergi cezalarından,

- Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında takip edilen ve vadesi 30 Nisan 2014 tarihinden önce olduğu halde bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş bulunan; adli ve idari para cezaları ile, asli ve ferri amme alacaklarından kesinleşmiş olup kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacakların ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferri amme alacakları yerine bu kanunun yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar; belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, alacaklara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferri amme alacaklarının tamamı.

Bu kapsama giren ve bu düzenlemenin yayımlandığı tarih itibarıyla, vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının yüzde 50'sinin belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan yüzde 50'sinin tahsilinden vazgeçilecek. Bu kapsamda ödenecek motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye bağlı kesilen vergi cezaları ve bunlara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferri amme alacakları yerine, bu düzenlemenin yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ait olduğu taşıt için, bu düzenleme hükümlerinin ihlal edilmemiş olması koşuluyla ödeme süresi sonuna kadar Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun ilgili hükmü uygulanmayacak.

Azami 18 taksitte ödenecek

Bu hükümlerden yararlanmak isteyen borçluların, kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar başvuruda bulunmaları ve madde kapsamında ödenecek tutarları, ilk taksiti bu kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikiye aylık dönemler halinde azami 18 eşit taksitte ödemeleri gerekecek.

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan ortak alacaklar için yeni hükümler

Buna göre, bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte, ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarının, bu kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar vergi dairelerine beyan ederek kayıtlarını düzeltebilecek. Beyan edilen tutar üzerinden **yüzde 3** oranında vergi hesaplanacak.

Bu kapsamda ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilemeyecek. Beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecek.

SGK borçlarında gecikme cezası affı

Buna göre, 2014 yılı nisan ayı ve önceki aylara ilişkin ödenmemiş olan sigorta primi, emeklilik keseneği, kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi için hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecek.

İlgili mevzuata göre ödenmesi imkanı ortadan kalkmamış isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi ile SGK tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı da aynı kapsam içinde olacak.

30 Nisan 2014 tarihine kadar bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar, ihale konusu işlere ilişkin olan ve SGK tarafından işverene tebliğ edildiği halde ödenmemiş olan özel nitelikteki inşaatlara ilişkin eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primleri için de aynı imkandan yararlanılabilecek.

İdari para cezaları ile ilgili yeni düzenlemeye göre, 30 Nisan 2014 tarihine kadar ödenmemiş olan idari para cezasının yüzde 50'si Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak ödenmesi halinde, cezanın kalan yüzde 50'si ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecek.

Taksitleri ikiden fazla aksatan hakkını kaybedecek

Kanundan yararlanmak isteyen borçluların, taksitlendirilmiş borçlarıyla ilgili ödeme yükümlülüklerini bir yıl içinde iki defadan fazla yerine getirmemeleri halinde kanundan yararlanma haklarını kaybedecek. Düzenlemeden yararlanmak isteyen borçluların, dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şartı aranacak. Yapılandırılan borçlar nedeniyle daha önce mallara konulan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde; üçüncü şahıslar nezdindeki hak ve alacaklarla ilgili hacizler ise ilk taksitin ödenmesinden sonra tümüyle kaldırılacak.

Gündelikçilere kolay sigortalılık

Ev hizmetlerinde aynı kişi yanında ay içinde 10 günden az çalışanlar adına günlük kazanç alt sınırının yüzde 2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi çalıştıranlar tarafından ödenecek. Bu kişiler hakkında hastalık sigortası hükümleri uygulanmayacak. Bu kişiler, emeklilik ve genel sağlık sigortası primlerini istemeleri halinde kendileri yatıracak. Süresi içinde ödenmeyen primin ödenme hakkı düşecek. Ev hizmetlerinde bir kişiyi ayda 10 günden az çalıştıranlar işveren sayılmayacak. İş kazası ve meslek hastalığı olaylarında, birisini ev hizmetinde çalıştıranlar işverenlerin yükümlülüklerinden muaf olacak. Ev hizmetinde 10 günden fazla çalışanlar, "hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar" kapsamında sigortalı yapılacak.

Sigorta bildirimini en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar yapmayan işverene asgari ücret tutarında ceza kesilecek.